

je zanemariti ni potencijal pojedinaca u tom širem kontekstu. S obzirom na drugu dominantnu perspektivu, valja prepoznati nastojanje zakonodavca za osnaživanje dijaspora u društvima u kojima se razvijaju. To potvrđuje odgovoran pristup problematici te nadilazi ideju »sna o povratku« kao temeljnoj karakteristici života dijaspore. Najveći je izazov u kreiranju i provedbi politike, međutim, heterogenost dijaspore u više dimenzija, a u ovom smo se radu primarno usredotočili na generacijske razlike unutar te populacije. Potvrdila se tako jedna od početnih teza istraživanja, teza o nužnosti osmišljavanja novih pristupa mobilizaciji pripadnika dijaspore, jer tradicionalni modeli aktivnosti više nemaju dovoljnu motivacijsku snagu.

Potencijalna praktična svrha ovoga rada bila je otvaranje pitanja koja se mogu utemeljeno argumentirati te time konkretno pridonijeti nastojanjima oko unaprjeđenja odnosa s dijasporom. U tom su kontekstu kao ključni čimbenici u budućem razvoju aktivnosti prepoznati nužnost obuhvatnije definicije dijaspore, s manjim fokusom na isključivo organizirane oblike djelovanja unutar dijasporskih zajednica, zatim razlike osnovnih karakteristika pojedinih dijaspora u teritorijalnom smislu (od države do države), kao i razlike unutar njih, prvenstveno razlike između dijasporskih generacija. U operativnom smislu konkretniji problemi naglašeni su u pogledu djelovanja Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH te nužnosti većeg uključivanja diplomatsko-konzularnih predstavništava u život dijasporskih zajednica. S druge strane, u zakonodavnom se pogledu kao ključan problem iskristaliziralo pitanje predstavništva dijaspore u Hrvatskom saboru. Daljnji razvoj sustava u tim aspektima, među ostalim, predstavlja potencijal na kojem je moguće nastaviti učvršćivati veze između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske, kako u pogledu pružanja podrške njihovu etabliranju u useljeničkim društvima, tako i u pogledu njihova snažnijeg uključivanja u društveni razvoj Hrvatske kao zemlje podrijetla.

Ivan Hršćić:

The Heterogeneity of the Diaspora — Key Factor of Developing and Implementing the Politics Directed Toward Croats Outside the Republic of Croatia

The goal of this paper is to discuss the heterogeneity of Croatian Diaspora based on a number of factors which could be used to potentially formulate and implement the politics directed toward Croats outside the Republic of Croatia. The paper is based on an analysis of 28 interviews and 11 focus groups, which altogether included 87 members of Croatian diaspora communities and repatriates and immigrants in Croatia. They provided us with a deeper insight into the current state of Croatian communities in the

US, Canada, Argentina, Chile, Venezuela, Paraguay, Germany, Austria, Switzerland, Denmark, Norway, Sweden and Australia. From these perspectives, we have analyzed the main provisions of the Act on the Relations of the Republic of Croatia with the Croats Abroad, which is the main legislative act in terms of providing a framework for the diaspora politics of Croatia.

Key words: *emigration policy, Central Government Office for Croats outside of the Republic of Croatia, The Croatian Government's Advisory Council for Croats Abroad, repatriates, investments*